

iterum supplices apud Sanctitatem Tuam sistunt, ut loco *ormesini violacei coloris*, sericum ignei coloris, seu purpureum praedictum benigniter concedere digneris, ut in usu est in nonnullis Pedemontanae Ditionis Collegiatis, consentientibus unanimiter Canonicis Cathedralis una cum Episcopo. Quare etc. Propositis hujusmodi precibus in Ordinariis Comitibus S. R. C., Emi., et Rmi. P. S. tuendis Ritibus praepositi in sensu fuerunt, ut scriberetur Rmo. Episc. Casalen. ut sequitur:

Reverendissime Domine uti Frater.

In S. R. C. Ordinaria subscripta die coadunata iterum per R. S. D. Secretarium ejusdem relatae sunt preces Canonicorum Colleg. Ecclesiae Oppidi Lii vulgo nuncupati istius Casalen. Dioecesis, quas Amplitudo Tua in hunc eundem fasciculum conjectas reperiet. Sed Emi. P. noluerunt aliquid decernere super expositis, satiusque duxerunt ad quaestiones vitandas sequenti modo rescribere. „Episcopo pro Informatione super veritate expositorum, et Oratores exquirant consensum Capituli Cath.“

Dignetur itaque Amplitudo Tua S. C. de omnibus certiore reddere, praesertim super totali defectu serici coloris a s. m. Benedicto XIV. praescripti in Cappa eorundem, atque Canonicos ipsos monere ut supplici prece istius Capituli Cath. in Scriptis consensum petant, et reportent, qui in forma authentica S. C. est exhibendus.

Et Amplitudo Tua diu felix, et incolumis vivat. Romae 23. Septbr. 1837. n. 4517. Rmo. D. uti Fratri Episc. Casalensi.

CASALEN.

Rme. Pater.

Ad pedes Sanctitatis Tuae humiliter provoluti Praepositi et Canonici Colle-

giatae insignis S. Mariae Novae Oppidi Lii Casalensis Dioecesis devotissime exponunt, a suprema Benignitate Benedicti Papae XIV. fel. rec. Praecessoris Tui Indultum obtinuisse vestiendi in quibuslibet Functionibus Capparum Insignia ormesini violacei coloris, ut ex Bulla V. Kal. Maji 1748.

Ast (qua de causa nescitur) Canonici tunc temporis loco ormesini violacei coloris, serico coloris cremisini ad instar Cathedralis usi sunt, idque servarunt usque in hodiernum diem, atque sic induti pluries adstiterunt tam coram Episcopo, quam Canonicis Cathedralis, nemine contradicente, aut impugnante.

Occasione vero Pastoralis Visitationis anno elapso peractae, Canonici Cathedralis recursum porrexerunt Episcopo actu visitanti, ubi instanter petierunt, ut Canonicos perstringat ad utendum colorem violaceum in Bulla concessionis signatum, et cremisinum deponendum. Quamvis Canonici Collegiatae Oratores Tui praescriptionem ab immemorabili allegare possent, attamen jurgia devitare cupientes apud Sanctitatem Tuam suppliciter exposulant, ut loco ormesini violacei coloris, colorem purpureum, ut ex signo hic appposito, benigne permittere digneris, quemadmodum conspicitur in usu in pluribus Pedemontanae Ditionis Collegiatis, Episcopo consentiente, et Canonicis Cathedralis, pro qua gratia Canonici preces effundunt ad Omnipotentem Deum, ut Tibi longitudinem dierum, ac quodcumque solamen pro Ecclesiae bono, et exaltatione Tibi misericorditer impertiatur, Pedes humillime osculantes.

Hujusmodi precibus ab infrascripto Secretario relatis in Ordinariis Comitibus S. R. C. ad Qurinale hodierna die habitis, Emi. et Rmi. P. S. tuendis Ritibus praepositi, rescribendum censuerunt: „Servetur dispositio Brevis

s. m. Benedicti XIV.“ n. 4768 die 8. Aug. 1835.

2) Dignitatum.

Vd. *Cappa Canon. Cathedr.*

3) Eorum, qui ex privil. eam deferunt.

In aliquibus Cathedr. et Colleg. Ecclesiis Beneficiati vel Mansionarii vel Hebdomadarii, vel quocunque alio nomine nuncupati, ex ap. speciali Indulto deferunt cappas pellibus ornatas, diversi tamen coloris ab eo, quo Canonici utuntur. Quum haec coloris differentia inter Canonicos et inferiores Beneficiatos opus sit, ut semper appareat: S. R. C. ad nonnullas removendas exortas quaestiones declaravit, quod in illis Capitulis, in quibus, aestivo etiam tempore, Cappa, pellibus depositis, retinentur, sericum operimentum in anteriori parte Capparum eorundem Beneficiatorum debet respondere colori pellium, quas ipsi dimittunt. n. 4599 die 12. Apr. 1823.

4) Episcopi.

a) Locus induendi.

Vd. *Missa coram Episcopo celebranda; Episc. regul.; Episcopus (assist. Divinis et Concioni); Episcopus (accessus ad Eccles.).*

Satis esse, si Episcopus cappam induat in illa camera, in qua expectant Canonici pro illo excipiendo. n. 777 ad 4 die 20. Nov. 1628; n. 1567 ad 6 die 13. Sept. 1646.

Ad dubium: an *Episcopus Administrator*, dum vadit ad Cathedralis, debeat sumere cappam magnam in aedibus superioribus Episcopatus, vel in ingressu Ecclesiae vel Presbyterii? S. C. resp.: Arbitrio Administratoris. n. 3952 ad 8 die 22. Aug. 1722.

b) Quando induitur?

In Matutinis tenebrarum Episcopus

uti debet cappa, ut Caer. disponit in dictis diebus. n. 2381 ad 5 die 16. Sept. 1666.

Archiepiscopus Turritanus accedens ad Cathedr. in solemnitatibus ad effectum assistendi functionibus ecclesiasticis tenetur deferre cappam magnam. n. 3687 ad 5 die 26. Apr. 1704.

c) Quis induit?

Canonici et Dignitates Cathedr. Tranen. non tenentur imponere vel aptare cappam magnam Archiepiscopo Ecclesiam introeunti. n. 3746 die 17. Julii 1706.

Vd. *Canonici Cath.* (assist. Episcopo; induunt etc.).

5) Episcopi Suffrag.

Vd. *Suffraganeus* (accessus ad Eccles.; decr. n. 3491).

6) Monastica in processione.

Vd. *Processio SSmi. Regul.* (modus; decr. n. 4130).

CAPELLA.

1) Domestica.

(Erectio et benedictio.)

Vd. *Oratorium; Benedictio Oratorii etc.; Missa* (licentia celebr.). *Dedicatio Oratorii; Patronus Capellae; Credo in festis Titular. Capell. publicar.; Missa extra Ecclesiam celebranda; De loco Capellae cf.: Seminarium* (habitationem); *Communio* (frequens).

Pius PP. VII.

Venerabiles Fratres, ac Dilecti Filii, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Jamdiu ad Nos perlatum fuerat, complures presbyteros in Neapolitano praesertim Regno degentes, id sibi arrogare voluisse, ut Altare portatile, seu Oratorium privatum in aedibus suae habitationis erigerent, non ex aliquo speciali Apostolico Indulto sibi personaliter concesso, sed dumtaxat ex eo, quod nomen ipsi dederint Confrater-

nitati in Capella S. M. V. Campi Sancti de Urbe erectae, asserentes tale privilegium Confratribus hujus Confraternitatis, qui Praelati, aut Presbyteri essent, ac etiam Capellanis a rec. mem. Leone PP. X. Praedecessore Nostro concessum fuisse. Hoc quoque addunt, quod licet per successivam S. Conc. Trid. talia privilegia abrogantis adprobationem a memorato Leone factam idem privilegium abrogatum remanserit, hoc tamen revixisse dicunt ex eo tempore, quo rec. mem. Pius PP. IV. Praedecessor itidem Noster ut Confratres Ecclesiasticos ad Capellam praedictam frequentandam, et socialia pia opera ibi exercenda alacriores redderet, idem privilegium confirmavit. Quamquam vero patet nihil horum operum a praedictis Ecclesiasticis domicilium extra Urbem habentibus expleri minime posse, idem tamen privilegium sibi postulant, non alia de causa, nisi quia ipsorum nomina in Confratrum Catalogo fuerint adnotata, quasi id non solis iis, qui re ipsa Confratres essent, sed etiam pro aliis, qui a longe nomen dedissent, sit concessum. Quamobrem jure quidem optimo Fratrnitates, et Discretionis Vestrae horum postulantibus obstiterunt, et obstant. Haec jamdiu, ut diximus, ad nos fuerant perlata, verum ob temporum iniquitatem, et superventam rerum omnium eversionem, abusum hujusmodi radicatus tollere nequivimus. Nunc autem, pace divinitus restituta, eo citius illum eruendam arbitramur, quo callidius nonnulli ad superandam vestram repugnantiam, per publica etiam scripta contenderunt, ut acciperemus, abusum eundem ex diuturniore Nostro silentio adprobatum remanere. Nos igitur dictorum Praedecessorum Literas Apostolicas desuper expeditas praesentibus pro insertis habentes, privilegium hujusmodi Altaris portatilis, seu Oratorii privati, licet pro Eccle-

siasticis Confratribus tantum, non autem pro simplicibus Adscriptis concessum, et respective confirmatum. Auctoritate Apostolica, tenore praesentium abolemus, et abrogamus; et Oratoria privata (si quae ubique fuerint taliter erecta) supprimimus. Ne autem hic perantiquam Confraternitatem, in qua haud obscuri nominis Viri floruerunt, minoris facere videamur, neque Ecclesiasticorum Confratrum zelus quidquam ibi detrimenti capiat, imo potius augeatur, eisdem Ecclesiasticis, nempe Curiae Nostrae Romanae Praelatis, Presbyteris, et Capellanis nunc, et pro tempore existentibus, Confratribus ejusdem Confraternitatis (minime vero in eorum Catalogo simpliciter adscriptis) ut ipsi, postquam ex jurato suorum Guardianorum testimonio constare fecerint Dilecto Filio Nostro in Alma Urbe Vicario in Spiritualibus Generali, se per quinquennium, aut saltem per triennium Functionibus Socialibus juxta Confraternitatis Statuta fieri consuetis assidue adfuisse, in privato domus suae habitationis in eadem dumtaxat Urbe Nostra existente Oratorio ad hoc decenter muro exstructo, et ornato, seu exstruendo, et ornando ab omnibus domesticis usibus libero per ipsum Vicarium prius visitando, et approbando, ac de ejusdem Vicarii licentia ejus arbitrio duratura, unam Missam pro unoquoque die, dummodo in eadem domo celebrandi licentia, quae adhuc duret, alteri concessa non fuerit, per se ipsos celebrare, seu per quemcumque Sacerdotem approbatum saecularem, seu de Superiorum suorum licentia Regularem, sine tamen quorumcumque Jurium Parochialium praejudicio, ac Paschatis Resurrectionis, et Pentecostes, ac Nativitatis D. N. J. Chr., aliisque solemnioribus anni festis diebus exceptis, in sua, consanguineorum, et affinium secum simul in eadem domo habitantium praesentia (ita ta-

men, ut hi consanguinei, et affines Missam hujusmodi dumtaxat audire, numquam vero celebrari facere valeant) celebrari facere libere, et licite possint, Auctoritate, et tenore praedictis concedimus, et indulgemus. Non obstantibus, quatenus opus sit, memoratis Leonis et Pii Praedecessorum Literis, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque in contrarium quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium Literarum transumptis, seu exemptis impressis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XIX. mensis Aprilis MDCCCXVI. Pontificatus Nostri Anno Decimo septimo. n. 4548.

Pro Dom. Card. Braschio de Honestis
G. Bernius Substitutus.

Loco † Sigilli Annuli Piscatoris.

Ad dubium: Potestne Episcopus vel per se ipsum, vel per alium Sacerdotem benedicere Oratorium *Monidium* S. Augustini, quae, destituta earum Conventu, vitam degunt in quadam domo, ut possint Sacramenta Confessionis, et Sacrae Eucharistiae recipere, cum absque clausura vivant?

Et S. eadem R. C... respondendum censuit, ut infra sequitur, videlicet: „Negative, cum Oratoria privata numquam benedicantur ritu praescripto in Rituali Romano pro publicis Oratoriis.“

Atque ita statuit, et decrevit, die 11. Martii 1820. n. 4565 ad 10.

NOTA GARDELL. AD HOC DECRETUM.

Licet Episcopis, qua funguntur ordinaria auctoritate, publici Sacelli erectionem queant permittere, ut Sacrum in eo fiat, non ad alicujus pri-

vatae familiae commodum, sed et ad aliorum extraneorum utilitatem; ideo tale Sacellum, sive Oratorium, quod parva Ecclesia est, ostium apertum habere debet in viam publicam, ut cunctis pateat ingressus: intra vero privatae domus parietes, nemo, praeter Romanum Pontificem, indulgere potest, ut domestica Oratoria, ad ibi Sacrum faciendum, erigantur. In Dubio autem, quod proponitur, quamvis non sit clare expressum, praesumi tamen potest privilegium ab Apostolica Sede concessum, cum agitur de Sacello domestico, pro commoditate Monialium provisionaliter ibi sine clausurae lege commorantium. Posito autem, quod revera Apostolicum non desit Indultum, et legitime Oratorium fuerit erectum, cum privatum sit, solemniter benedicendum non est, nisi adhiberi velit Benedictio domus, vel loci, quae nullam solemnitatem habet, et fieri potest privatim a quolibet Sacerdote quocumque tempore. Etenim Rituale Romanum ritus, preces sacrasque caeremonias praescribit, tam pro minoribus Ecclesiis, quam pro parvis Oratoriis benedicendis; verum ibi agitur de Oratoriis publicis, quae cunctis patent, et in viam publicam habent apertum ostium; sed hujusmodi ritus trahi nequeunt ad Oratoria domestica. Non inficior *Gaticum* in Tractatu de Oratoriis domesticis cap. 12. in ea opinione versari, quod Oratoria ipsa domestica consueverint benedici, et consecrari, ante quam in iisdem Missae Sacrificium celebraretur. Sed id a jure, quo vivimus, alienum est, ac propterea idem *Gaticus* ibidem num. 20. benedicenda esse Oratoria domestica omnino negat. Videndus *Baruffaldus* ad *Rituale Rom.* lit. 72. num. 18. et 19. nec non *Catalanus* ad idem *Rituale Rom.* tit. 8. cap. 19. num. 10., ubi docet: „Oratoria in domibus privatis erecta, ut in iis Sacrificium Missae

celebretur, nequaquam benedici debere praescriptis in Rituali precibus pro Benedictione novae Ecclesiae, vel Oratorii publici; et ratio est, quia Oratoria illa non perpetuo Deo devotentur, sed pro libito illius, qui gaudet hujusmodi Indulto ab Apostolica Sede obtento, in alios usus converti solent, vel saltem post illius mortem Sacrificio inepta redduntur. Sed neque conveniens est, ut privatae domus Oratoria, passim illa praerogativa decorentur, quae praecipue pro publicis Oratoriis a Rituali praescripta est. Ut enim majores Ecclesiae a minoribus sive ab Oratoriis publicis circa ritum Dedicationis distinguuntur (nam illae, ut dictum est, Pontificali Consecratione indigent, ista vero Sacerdotali dumtaxat Benedictione) ita par esse videtur, ut privata Oratoria a publicis differant circa ritum Benedictionis, quae in Rituali solum pro novis Ecclesiis, publicisque Oratoriis assignatur. Caeterum docet laudatus Gatticus, satis esse, si Oratoria privatarum domorum, antequam Sacrificium Missae in iis celebretur, aqua benedicta aspergantur, et super illa recitetur communis ac generalis precum formula, quam pro nova benedicenda domo Rituale nostrum proponit. —

2) Episcopalis.

a) Missa.

Titularis Capellae (decr. n. 5215); *Oratorium*.

In Capella Palatii Episcopalis etiam absente vel vacante sede posse missam celebrari, potissimum vero per Vicarium, nec non diebus festis inibi Sacrum audientes implere praeceptum Ecclesiae. n. 2103 die Julii 1661; n. 2107 die 3. Julii 1661.

De consecrat. ss. Oleor. in capella Ep. vd.: Coena Dom. (olea s.).

Metropolitanus potest erigere in

propria (Episcopi Suffr.) domo altare ad tempus. n. 2210 ad 3 die 17. Mart. 1663.

Metropolitanus non potest Episcopo, in civitate sua de ordine SSmi. commoranti et non valenti commorari in sua Dioecesi, prohibere Sacrum celebrare in propria domo. n. 3824 ad 3 die 22. Mart. 1710.

De Episcopis Titularibus.

Quum non una, eademque sit Auctorum omnino sententia, de privilegiis, quibus Episcopi, Titulares praesertim gaudent, relate ad Missae celebrationem, dum in propria, vel aliena Dioecesi peragratur; ad quascunque eliminandas dubitationes, sequentia Dubia in Ordinario Conventu S. C. diei 22. Aug. labentis Emis. et Rmis. Patribus enucleanda proposita sunt, nimirum:

1. „Se un Vescovo Titolare possa, senza uno speciale Rescritto, erigere l'Altare ovunque egli voglia, ancochè nella casa di sua abitazione esista già una Capella per uso dei suoi Parenti?“

2. „Se possa, oltre la sua Messa, far celebrare altre Messe?“

3. „Se detta Messa, o Messe vagliano in adempimento del precetto anche a' suoi Parenti seco abitanti, ed alle persone non solo addette al suo servizio, ancorchè non necessarie nell'atto della Messa, ma anche di servizio di detti suoi Parenti seco abitanti?“

4. „Se posse celebrare, e far celebrare nei giorni soliti eccettuarsi nell'Apostolico Indulto?“

5. „Se nel caso, che i suoi Parenti, quali già godono dell'Oratorio privato, avessero fatta celebrare la Messa, possa il Vescovo far celebrare un'altra Messa, oltre la sua?“

S. eadem R. C., audito prius altero ex Caeremoniarum Apostolicarum Ma-

gistris, qui suam scripto sententiam pandidit, typisque evulgavit, referente Emo. et Rmo. D. Card. Matthaeio, loco Emi. et Rmi. D. Card. Julii Mariae de Somalia Praefecti, et Ponentis absentis, respondendum censuit:

Ad 1. „Affirmative. Verum consulendum Sanctissimo pro extensione privilegii, videlicet, quod Episcopi, in casibus a jure permissis, hospitantes domi vel Parentum, vel Extraneorum, qui gaudent Indulto Oratorii domestici, possint, et valeant in eodem celebrare, vel celebrare facere, loco, et vice Arae portatilis, quam tantum extra propriam Dioecesim indulget Bonifacius VIII. cap. *Quoniam Episcopi* De Privilegiis in 6., servata in reliquis forma Decreti S. M. Clementis XI., juxta tamen posteriores declarationes S. M. Innocentii XIII., et Concilii Romani sub Benedicto XIII., cap. 15. num. 3.“

Ad 2. „Negative; verum consulendum Sanctissimo pro extensione Privilegiorum quoad unicam Missam, quam, propria celebrata, Episcopi solent audire.“

Ad 3. „Affirmative quoad familiares dumtaxat eidem Episcopo actu necessarios; Negative quoad reliquos.“

Ad 4. „Affirmative.“

Ad 5. „Jam provisum in primo, atque secundo.“

Facta autem relatione de praemissis SSmo. D. N. Pio VII. P. M. S. S. S. C. responsa adprobavit, confirmavit, et extensionem Privilegii, ut in responsione ad primum, et secundum expropositis dubiis indulsit, contrariis non obstantibus. Die 25. ejusdem mensis et anni. „Quoniam per mox relatum Decretum provisum est Privilegio, quo gaudent Episcopi, adhibendi Arae viatoriam: non ingratum fore arbitratus sum, si hic adjicerem nuperissimam Encyclicam SSmi. D. N. Pii VII. P. M. ad Archiepiscopos,

Episcopos, Abbates et Priores, jurisdictionem quasi Episcopalem in Italia, et adjacentibus insulis exercentes; qua tolluntur, et irritantur abusus circa Aram portatilem, sive Oratorium domesticum, quo gaudere praesumunt adscripti inter sodales Archiconfraternitatis S. Mariae de Campo Sancto Urbis.“ n. 4547 die 22. Aug. 1818.

NOTA GARDELL. AD HOC DECRETUM.

Quod Episcopi residentes in propria Dioecesi possint in Episcopali Palatio Capellam stabilem erigere, in qua tam ipsi, quam alii Sacrum faciant, jura concedunt; et nemo est, qui de hujusmodi facultate excitet controversiam. Imo tales Capellae a publicis, ac ne vix quidem differunt, ideoque festivis diebus quotquot ibi Missae intersunt, satisfaciunt praecepto. Tale privilegium tam late extenditur, ut valeat, etiam si Ecclesia suo sit viduata Pastore, vel Episcopus absit. Nedum enim ita respondit S. C. in casu particulari, verum etiam per modum regulae edixit in generali Decreto die 2. Julii 1661: *In Capella Palatii Episcopalis, etiam absente (Episcopo), vel vacante Sede, posse Missam celebrari, potissimum vero per Vicarium, nec non in diebus festis inibi Sacrum audientes implere praeceptum Ecclesiae; sicque in casibus particularibus in posterum responderi mandavit.*

Verumtamen quaeri potest: num Episcopi vel de Residentia vel Titulares queant ubique locorum absque speciali Indulto habere Sacellum domesticum; vel hospitantes domi cum Parentum, tum Extraneorum, qui gaudent Oratorio privato, hoc uti valeant, ibique Missam celebrare, vel celebrari facere ultra Sacrum illis concessum, quibus privilegium datum est. Utrique quaestioni respondens *Andreucci* de *Episcopo Titulari part. 5 cap. unic. a num. 249 ad plures sequen. affir-*